

מסכת כתובות פרק ד

(מא,ב) **משנה:** נערה שנתפתתה, בושתה ופגמה וקנסה של אביה; והצער בתפוסה. עמדה בדין עד שלא מת האב, הרי הן של אב; מת האב, הרי הן של אחין. לא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב, הרי הן של עצמה. עמדה בדין עד שלא בגרה, הרי הן של אב; מת האב, הרי הן של אחין. לא הספיקה לעמוד בדין עד שבגרה, הרי הן של עצמה. **רבי שמעון** אומר: אם לא הספיקה לגבות עד שמת האב, הרי הן של עצמה. **(מב,א)** מעשה ידיה ומציאתה, אף על פי שלא גבתה, מת האב, הרי הן של אחין

גמרא: {מאי קמשמע לן?! תנינא: המפתה נותן שלשה דברים, והאונס ארבעה - המפתה נותן בושת ופגם וקנס - מוסיף עליו אונס, שנותן את הצער <"לאביה" איצטריך ליה! {"לאביה" נמי פשיטא! מדקא יהיב מפתה, דאי לעצמה, אמאי יהיב מפתה?! מדעתה עבד! <"עמדה בדין" איצטריכא ליה פלוגתא דר' שמעון ורבנן!

תנן התם: "אנסת ופיתית את בתי", והוא אומר: "לא אנסתי ולא פיתיתי", "משביעך אני", ואמר: "אמן", ואחר כך הודה, חייב. **ר' שמעון** פוטר, שאינו משלם קנס על פי עצמו. אמרו לו: אף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו, אבל משלם בושת ופגם על פי עצמו!

זבעא מיניה **אביי מרבה:** האומר לחבי ר' "אנסת ופיתית את בתי" והעמדתך בדין ונתחייבת לי ממון", והוא אומר "לא אנסתי ולא פיתיתי ולא העמדתני בדין ולא נתחייבתי לך ממון", ונשבע והודה - לר' שמעון, מאי? כיון דעמד בדין, ממונא הוא, ומיחייב עליה קרבן שבועה? או דלמא, אף על גב דעמד בדין, קנס הוי? אמר ליה: ממונא הוי, ומיחייב עליה קרבן שבועה!

{איתיביה: **ר' שמעון** אומר: יכול האומר לחבירו "אנסת ופיתית את בתי", והוא אומר "לא אנסתי ולא פיתיתי"; "המית שורך את עבדי", והוא אומר "לא המית"; או שאמר לו עבדו "הפלת את שיניי" ו"סימית את עיניי", והוא אומר "לא הפלתי" ו"לא סימיתתי", ונשבע והודה - יכול יהא חייב? תלמוד לומר: (ויקרא ה) "וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו או מצא אבידה וכחש בה ונשבע על שקר" - מה אלו, מיוחדין שהן ממון - אף כל שהן ממון - יצאו אלו, שהן קנס! **(מב,ב)** ~מאי? לאו בשעמד בדין? <לא! בשלא עמד בדין! {והא, מדרישא בשעמד בדין, סיפא נמי בשעמד בדין! דקתני רישא: אין לי אלא דברים שמשלמין עליהם את הקרן - תשלומי כפל, תשלומי ארבעה וחמשה, והאונס והמפתה ומוציא שם רע, מניין? תלמוד לומר: (ויקרא ה) "ומעלה מעל" - ריבה! ~היכי דמי? אי דלא עמד בדין, כפילא מי איכא? אלא פשיטא, בשעמד בדין!

ומדרישא בשעמד בדין, סיפא נמי, בשעמד בדין! <אמר ליה: יכילנא לשנויי לך: רישא בשעמד בדין, וסיפא בשלא עמד בדין, וכולה ר' שמעון היא! ושינויי דחיקי לא משנינן לך, דאם כן אמרת לי: ליתני רישא: "ר' שמעון אומר", או ליתני סיפא "דברי ר' שמעון" ו~אלא כולה בשעמד בדין, ורישא רבנן, וסיפא ר' שמעון. ומודינא לך לענין קרבן שבועה, דרחמנא פטריה מ"וכחש", וכי קאמינא ממון הוי, להורישו לבניו {איתיביה: ר' שמעון אומר: אם לא הספיקה לגבות עד שמת האב, הרי הן של עצמה - ואי אמרת ממון הוי להורישו לבניו, "לעצמה" אמאי?! דאחין בעי מיהוי!

אמר **רבא**: האי מילתא קשאי בה **רבה ורב יוסף** עשרין ותרתין שנין, ולא איפרק עד דיתיב **רב יוסף** ברישא ופירקה: שאני התם, דאמר קרא: (דברים כב) "ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף" - לא זיכתה תורה לאב אלא משעת נתינה. וכי קאמר **רבה** "ממונא הוי להורישו לבניו", בשאר קנסות {אלא מעתה, גבי עבד, דכתיב: (שמות כא) "כסף שלשים שקלים יתן לאדוניו" - הכי נמי, לא זיכתה תורה לאדון אלא משעת נתינה! <"יתן" לחוד ו"נתן" לחוד! {אי הכי, "תלמוד לומר: "וכחש"", "תלמוד לומר: "ונתן"" מיבעי ליה! <אמר **רבא**: כי איצטריך "וכחש", כגון שעמדה בדין ובגרה ומתה, דהתם, כי קא ירית אביה, מינה דידה קא ירית! {אי הכי, "יצאו אלו שהן קנס"?! ממון הוא! <אמר **רב נחמן בר יצחק**: "יצאו אלו שעיקרן קנס"

{איתיביה: ר' שמעון פוטר, שאינו משלם קנס על פי עצמו - טעמא דלא עמד בדין - הא עמד בדין, דמשלם על פי עצמו, קרבן שבועה נמי מיחייב! <רבי שמעון לדבריהם דרבנן קאמר להו: לדידי, אף על גב דעמד בדין, רחמנא פטריה מ"וכחש" - אלא לדידכו, אודו לי מיהת היכא דלא עמד בדין, דכי קא תבע, קנסא קא תבע, (מגא) ומודה בקנס פטור! %ורבנן סברי: כי קא תבע, בושת ופגם קא תבע

ובמאי קא מיפלגי? <אמר ר' פפא: ר' שמעון סבר: לא שביק איניש מידי דקיץ, ותבע מידי דלא קיץ. ורבנן סברי: לא שביק איניש מידי דכי מודי ביה לא מיפטר, ותבע מידי דכי מודה ביה מיפטר

ובעא מיניה **רבי אבינא מרב ששת**: בת הניזונת מן האחין, מעשה ידיה למי? ובמקום אב קיימי - מה התם, מעשה ידיה לאב, הכי נמי, מעשה ידיה לאחין? או דלמא לא דמי לאב - התם, מדידיה מיתזנא - הכא, לאו מדידהו מיתזנא? <אמר ליה: תניתנה: אלמנה ניזונת מנכסי יתומים, ומעשה ידיה שלהן {מי דמי? !אלמנתו, לא ניחא ליה בהרווחה - בתו, ניחא ליה בהרווחה! <למימרא דבתו עדיפא ליה מאלמנתו! והאמר **רבי אבא** אמר ר' יוסי: עשו אלמנה אצל הבת, כבת אצל אחין בנכסין מו עטין - מה הבת אצל אחין, הבת ניזונת

והאחין ישאלו על הפתחים, אף אלמנה אצל הבת, אלמנה ניזונת והבת תשאל על הפתח ים {לענין זילותא, אלמנתו עדיפא לי ה - לענין הרווחה, בתו עדיפא ליה

{מתיב **רב יוסף**: מעשה ידיה ומציאתה, אף על פי שלא גבתה, מת האב, הרי הן של אחין - טעמא דבחי האב - הא לאחר מיתת האב, לעצמה! מאי? לאו בניזונת? <לא! בשאינה ניזונת! {אי בשאינה ניזונת, מאי למימרא?! ~אפילו למאן דאמר: יכול הרב לומר לעבד: "עשה עמי ואיני זנך!", הני מילי בעבד כנעני, דלא כתיב ביה "עמך", אבל עבד עברי, דכתיב ביה: (דברים טו) "עמך" לא! - כל שכן בתו! <אמר **רבה בר עולא**: לא נצרכה אלא להעדפה! {אמר **רבא**: גברא רבה כרב יוסף, לא ידע דאיכא העדפה, וקמותיב תיובתא?! ~אלא אמר **רבא**: רב יוסף מתניתין גופא קשיא ליה, דקתני: מעשה ידיה ומציאתה, אף על פי שלא גבתה - מציאתה, ממאן גביא?! ~אלא לאו הכי קאמר: מעשה ידיה כמציאתה - מה מציאתה, בחיי האב, לאב; לאחר מיתת האב, לעצמה - אף מעשה ידיה נמי - בחיי האב, לאב; לאחר מיתת האב, לעצמה - שמע מינה!

איתמר נמי: אמר **ר' יהודה** אמר **רב**: בת הניזונת מן האחין, מעשה ידיה לעצמה. אמר **רב כהנא**: מאי טעמא? דכתיב: (ויקרא כה) "והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם" - אותם לבניכם, ולא בנותיכם לבניכם - מגיד שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו

{מתקיף לה **רבה**: ואימא: בפיתוי הבת, וקנסות, וחבלות, הכתוב מדבר. וכן תנא **רב חנינא**: בפיתוי הבת, וקנסות, וחבלות, הכתוב מדבר # {חבלות צערא דגופא נינהו! <אמר **רבי יוסי בר חנינא**: (מגב) שפצעה בפניה#

אמר **רב זירא** אמר **רב מתנה** אמר **רב**, ואמרי לה: אמר **רבי זירא** אמר **ר' מתנה** אמר **רב**: בת הניזונת מן האחין, מעשה ידיה לעצמה, דכתיב: (ויקרא כה) "והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם" - אותם לבניכם, ולא בנותיכם לבניכם - מגיד שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו

אמר ליה **אבימי בר פפי**: שקוד אמרה! "שקוד" מנו? <שמואל! {הא רב אמרה! <אימא: אף שקוד אמרה

אמר **מר בר אמימר** ל**רב אשי**: הכי אמרי נהרדעי: הלכתא כוותיה דרב ששת. **רב אשי** אמר: הלכתא כוותיה דרב. והלכתא כוותיה דרב

משנה: המאירס את בתו וגרשה, אירסה ונתארמלה - כתובתה שלו; השיאה וגרשה, השיאה ונתארמלה - כתובתה שלה. **ר' יהודה** אומר: הראשונה של אב. אמרו לו: אם¹ משהשיאה, אין לאביה רשות בה

1 כך לפננו, ויש שאין גורסים אם

גמרא: טעמא דהשיאה וגרשה, השיאה ונתארמלה. אבל נתארמלה תרי זמני, תו לא חזיא לאינסובי. ואגב אורחיה, קא סתים לן תנא כרב, דאמר: בתרי זמני הויא חזקה

רבי יהודה אומר: הראשונה של אב -- מאי טעמא דרבי יהודה? <**רבה ורב יוסף** דאמרי תרוייהו: הואיל ומשעת אירוסין זכה בהן האב { מתיב **רבא**: **רבי יהודה** אומר: הראשונה של אב. ומודה **רבי יהודה** במארס את בתו כשהיא קטנה, ובגרה, ואחר כך נשאת, שאין לאביה רשות בה; אמאי? ! הכי נמי לימא: הואיל ומשעת אירוסין זכה בהן האב! > אלא אי אתמר, הכי אתמר: **רבה ורב יוסף** דאמרי תרוייהו: הואיל וברשותו נכתבין

וּמִיגְבֵּא מֵאִמַּת גְּבִיָּא? < אמר **רב הונא**: מנה מאתים מן האירוסין, ותוספת מן הנשואין. **ורב² אסי** אמר: אחד זה ואחד זה מן הנשואין { ומי אמר רב הונא הכי? ! והאתמר: הוציאה עליו שתי כתובות, אחת של מאתים ואחת של שלש מאות, ואמר **רב הונא**: באתה לגבות מאתים, גובה מזמן ראשון; שלש מאות, גובה מזמן שני ~ ואם איתא, תיגבי מאתים מזמן ראשון, ומאה מזמן שני! > ולטעמיד, תיגבי חמש מאות כולם - מאתים מזמן ראשון, תלת מאה מזמן שני! ~ אלא חמש מאות, מאי טעמא לא גביא? כיון דלא כתב לה "צביתי ואוסיפית לך תלת מאה אמאתים", הכי קאמר לה: אי מזמן ראשון גביאת, גביא מאתים; אי מזמן שני גביאת, גביא תלת מאה - (**מד, א**) הכא נמי, היינו טעמא דלא גביא, מדלא כתב לה "אוסיפית לך מאה אמאתים", אחולי אחילתיה לשעבודא קמא

אמר מר: אי בעיא, בהאי גביא; אי בעיא, בהאי גביא ^לימא: פליגא דרב נחמן, דאמר **רב נחמן**: שני שטרות היוצאין בזה אחר זה, ביטל שני את הראשון < לאו מי איתמר עלה: אמר **רב פפא**: ומודה ר' נחמן דאי אוסיף ביה דיקלא, לתוספת כתביה - הכא נמי, הא אוסיף לה מידי

גופא: אמר **רב נחמן**: שני שטרות היוצאין בזה אחר זה, ביטל שני את הראשון # אמר **רב פפא**: ומודה רב נחמן דאי אוסיף ביה דיקלא, לתוספת כתביה - פשיטא: ראשון במכר ושני במתנה, ליפות כחו הוא דכתב ליה, משום דינא דבר מצרא - וכל שכן: ראשון במתנה ושני במכר, דאמרינן: משום דינא דבעל חוב הוא דכתב כן - אלא אי שניהם במכר, שניהם במתנה, ביטל שני את הראשון

מאי טעמא? <**רפרס** אמר: אימר: אודויי אודי ליה > <**רב אחא** אמר: אימר: אחולי אחליה לשיעבודיה; מאי בינייהו? > איכא בינייהו אורועי

סהדי, ולשלומי פירי, ולטסקא

מאי הוי עלה דכתובה? <תא שמע: דאמר רב יהודה אמר שמואל משום ר' אלעזר בר' שמעון: מנה מאתים מן האירוסין, ותוספת מן הנישואין. וחכמים אומרים: אחד זה ואחד זה מן הנישואין. והלכתא: אחד זה ואחד זה מן הנישואין

משנה: הגיורת שנתגיירה בתה עמה וזינתה, הרי זו בחנק - אין לה לא פתח בית האב, ולא מאה סלע; היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה, הרי זו בסקילה - ואין לה לא פתח בית האב ולא מאה סלע; היתה הורתה ולידתה בקדושה, הרי היא כבת ישראל לכל דבריה; יש לה אב ואין לה פתח בית האב, יש לה פתח בית האב ואין לה אב, הרי זו בסקילה - לא נאמר (דברים כג) "פתח בית אב" אלא למצוה

(מד, ב) **גמרא:** מנא הני מילי? <אמר ריש לקיש: דאמר קרא: (דברים כב) "ומתה" - לרבות הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה {אי הכי, מילקא נמי נילקי, ומאה סלע נמי לשלם! <אמר קרא: "ומתה" - למי תה נתרבתה, ולא ל קנס {ואימא: לרבות הורתה ולידתה בקדושה!! <ההיא ישראלית מעלייתא היא! {ואימא: לרבות הורתה ולידתה שלא בקדושה!! <אם כן "בישראל" מאי אהני ליה?!

אמר ר' יוסי בר' חנינא: המוציא שם רע על היתומה, פטור, שנאמר: (דברים כב) "ונתנו לאבי הנערה" - פרט לזו, שאין לה אב {מתיב ר' יוסי בר' אבין, ואיתימא ר' יוסי בר' זבידא: (שמות כב) "ואם מאן ימאן אביה" - לרבות יתומה לקנס, דברי ר' יוסי הגלילי <הוא מותיב לה והוא מפרק לה: בבא עליה ואחר כך נתיתמה

רבא אמר: חייב ממאי? <מדתני **אמי:** "בתולת ישראל" - ולא בתולת גרים ~אי אמרת בשלמא, כי האי גוונא בישראל מיחייב, היינו דאיצטריך קרא למעוטי גרים - אלא אי אמרת בישראל כי האי גוונא פטור, השתא בישראל פטור - בגרים מיבעיא?!

אמר **ריש לקיש:** המוציא שם רע על הקטנה, פטור, שנאמר: "ונתנו לאבי הנערה" - "נערה" מלא דבר ה כתוב {מתקיף לה **רב אחא בר אבא:** טעמא דכתיב בה "הנערה" - הא לאו הכי, הוה אמינא: אפילו קטנה?! הא כתיב: (דברים כב) "ואם אמת היה הדבר הזה לא נמצאו בתולים לנערה והוציאו את הנערה אל פתח בית אביה וסקלוה" - וקטנה לאו בת עונשין היא! <אלא כאן נערה - הא כל מקום שנאמר "נער", אפילו קטנה במשמע

תני **שילא**: שלש מדות בנערה: באו לה עדים בבית חמיה שזינתה בבית אביה, (מה, א) סוקלין אותה על פתח בית אביה - כלומר: "ראו גידולים שגידלתם!" ; באו לה עדים בבית אביה שזינתה בבית אביה, סוקלין אותה על פתח שער העיר; סרחה ולבסוף בגרה, תידון בחנק

{ למימרא דכל היכא דאישתני גופא, אישתני קטלא? ! ורמינהי: נערה המאורסה שזינתה, ומשבגרה הוציא עליה שם רע - הוא אינו לוקה, ואינו נותן מאה סלע; היא וזוממיה מקדימין לבית הסקי לה * והיא וזוממיה סלקא דעתך? ! * < אלא אן היא אן זוממיה מקדימין לבית הסקילה > אמר **רבא**: ומוציא שם רע קאמרת? ! - שאני מוציא שם רע, דחידוש הוא! דהא נכנסה לחופה ולא נבעלה בעלמא וזינתה, בחנק - ואילו מוציא שם רע, בסקילה!

{ אמר ליה **רב הונא בריה דרב יהושע לרבא**: דלמא כי חדית רחמנא, היכא דלא אישתני גופא, אבל היכא דאישתני גופא, לא חדית רחמנא? !

< אלא אמר **רב נחמן בר יצחק**: אישתני ולא אישתני, תנאי היא, דתנן: חטאו עד שלא נתמנו, ונתמנו, הרי הן כהדיוטות. **רבי שמעון** אומר: אם נודע להם עד שלא נתמנו, חייבים; משנתמנו, פטורים

(מה, ב) { אימור דשמעינן ליה לר' שמעון דאזיל אף בתר ידיעה - דאזיל בתר ידיעה ולא אזיל בתר חטאה, מי שמעת ליה? ! ~ אם כן, לייתי קרבן כי דהשתא - משוח פר, ונשיא שער

< האמר ליה ר' **יוחנן** לתנא: תני: "תידון בסקילה!" { ואמאי? ! "נערה המאורסה" אמר רחמנא, והא בוגרת היא! < אמר ר' **אילעא**: אמר קרא: "הנערה" - הנערה שהיתה כבר { אמר ליה **רבי חנניא לרבי אילעא**: אי הכי, מילקא נמי לילקי, ומאה סלע נמי לישלם! < אמר ליה: רחמנא ניצלן מהאי דעתא! { אדרבה! רחמנא ניצלן מדעתא דידך! וטעמא מאי? אמר **רבי יצחק בר אבין**, ואיתימא: **רבי יצחק בר אבא**: זו מעשיה גרמו לה, וזה עקימת שפתיו גרמו לו - זו מעשיה גרמו לה - כשהיא זנאי, נערה זנאי; וזה, עקימת שפתיו גרמו לו - אימת קא מיחייב? ההיא שעתא! וההיא שעתא, בוגרת הואי!

תנו רבנן: נערה המאורסה שזינתה, סוקלין אותה על פתח בית אביה; אין לה פתח בית האב, סוקלין אותה על פתח שער העיר ההיא; ובעיר שרובה גוים, סוקלין אותה על פתח בית דין. כיוצא בדבר אתה אומר: העובד עבודה זרה, סוקלין אותו על שער שעבד בו; ובעיר שרובה גוים, סוקלין אותו על פתח בית דין

; מנא הני מילי? < דתנו רבנן: "שעריך" - זה שער שעבד בו ^ אתה אומר שער שעבד בו, או אינו אלא שער שנידון בו? ! - נאמר "שעריך" למטה ונאמר "שעריך" למעלה - מה "שעריך" האמור למעלה, שער שעבד בו -

אף "שעריך" האמור למטה, שער שעבד בו. דבר אחר: "שעריך" - ולא שערי גוים {האי "שעריך" הא אפיקתיה! <אם כן, לימא קרא "שער" - מאי "שעריך" ? שמע מינה תרתי ! >אשכחן עבודה זר ה - נערה המאורסה, מנא לן ? <אמר ר' אבהו: גמר "פתח" מ"פתח", ו"פתח" מ"שער", ו"שער" מ"שעריך">

תנו רבנן: המוציא שם רע לוקה, ונותן מאה סלע. **רבי יהודה** אומר ללקות. לוקה - מכל מקום; מאה סלע - בעל, נותן, לא בעל, אינו נותן קא מי פלגי בפלוגתא דרבי אליעזר בן יעקב ורבנן, והכי קאמר: המוציא שם רע, לוקה ונותן מאה סלע, בין בעל, בין שלא בעל - כרבנן. **ר' יהודה** אומר ללקות. לוקה - מכל מקום; מאה סלע - בעל - נותן, לא בעל - אינו נותן - כר' אליעזר בן יעקב

איכא דאמרי: כולה כרבי אליעזר בן יעקב, והכי קאמר: המוציא שם רע, לוקה ונותן מאה סלע, והוא שבעל. **רבי יהודה** אומר ללקות. לוקה - מכל מקום {וסבר רבי יהודה ללקות - לוקה - מכל מקום! והתניא: **רבי יהודה** אומר: בעל - לוקה; לא בעל - אינו לוקה! <אמר **רב נחמן בר יצחק**: לוקה מכת מרדות מדרבנן (מו, א) ><**רב פפא** אמר: מאי "בעל" - לוקה "דקתני התם? ממון! וקרי ליה לממון "מלקות"?! ><אין! והא תנן: האומר "חצי ערכי עלי", נותן חצי ערכו. **רבי יוסי בר' יהודה** אומר: לוקה ונותן ערך שלם * >>לוקה! >>אמאי?! * >>אמר **רב פפא**: לוקה בערך שלם - מאי טעמא? גזירה "חצי ערכו" אטו "ערך חציו", ו"ערך חציו" הוי ליה אבר שהנשמה תלויה בו

תנו רבנן: (דברים כב) "וענשו אותו" - זה ממון; (דברים כב) "ויסרו" - זה מלקות {בשלמא "וענשו" זה ממון, דכתיב: "וענשו אותו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה", אלא "ויסרו" זה מלקות, מנלן! >>אמר **ר' אבהו**: למדנו "יסרו" מ"יסרו", ו"יסרו" מ"בן", ו"בן" מ"בן" - (דברים כה) "והיה אם בן הכות הרשע"

>>אזהרה למוציא שם רע מנלן? <**ר' אלעזר** אמר: (ויקרא יט) מ"לא תלך רכיל". **רבי נתן** אומר: (דברים כג) מ"ונשמרת מכל דבר רע" {ורבי אלעזר, מאי טעמא לא אמר מהאי?! >>ההוא מיבעי ליה לכדרי פנחס בן יאיר: "ונשמרת מכל דבר רע" - מכאן אמר **ר' פנחס בן יאיר**: אל ירהר אדם ביום ויבא לידי טומאה בלילה {ור' נתן, מאי טעמא לא אמר מהאי?! >>ההוא אזהרה לבית דין שלא יהא רך לזה וקשה לזה לא אמר לעדים "בואו והעידוני", והן מעידים אותו מאליהן, הוא אינו לוקה ואינו נותן מאה סלעים. היא וזוממיה מקדימין לבית הסקילה * >>היא וזוממיה, סלקא דעתך?! * >>אלא אן היא אן זוממיה מקדימין לבית הסקילה!

טעמא דלא אמר להו - הא, אמר להו, אף על גב דלא אגרינהו - לאפוקי מדר' יהודה, דתניא: **רבי יהודה** אומר: אינו חייב עד שישכור עדים; מאי טעמא דר' יהודה? <אמר ר' **אבהו**: אתיא "שימה שימה" - כתיב הכא: (דברים כב) "ושם לה עלילות דברים", וכתיב התם: (שמות כב) "לא תשימון עליו נשך" - מה להלן, ממון, אף כאן, ממון. ~ אמר **רב נחמן בר יצחק**, וכן תני **רב יוסף צידוני** בי **רבי שמעון בן יוחאי**: אתיא "שימה שימה"

זבעי **רבי ירמיה**: שכרן בקרקע, מהו? זבפחות משה, פרוטה מהו? זשניהם בפרוטה, מהו? זבעי **רב אשי**: הוציא שם רע על הנישואין הראשונים, מהו? זעל נשואי אחיו, מהו? - פשוט, מיהא, חדא, דתני ר' **יונה**: (דברים כב) "את בתי נתתי לאיש הזה" - לזה, ולא ליבם

זמאי רבנן ומאי ר' אליעזר בן יעקב? דתניא: כיצד הוצאת שם רע? בא לבית דין ואמר: "פלוני! לא מצאתי לכתך בתולים!" אם יש עדים שזינתה תחתיו, יש לה כתובה מנה. #אם יש עדים שזינתה תחתיו יש לה כתובה מנה! בת סקילה היא! <הכי קאמר: אם יש עדים שזינתה תחתיו, בסקילה; זינתה מעיקרא, יש לה כתובה מנה #נמצא ש"שם רע" אינו שם רע, הוא לוקה ונותן מאה סלע, בין בעל ובין לא בעל. **רבי אליעזר בן יעקב** אומר: לא נאמרו דברים הללו אלא כשבעל

{ בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב, היינו דכתיב (דברים כב) "ובא אליה ... ואקרב אליה", אלא לרבנן, מאי "ובא אליה ... ואקרב אליה"?! <"ובא אליה" - בעלילות; "ואקרב אליה" - בדברים! { בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב, היינו דכתיב "לא מצאתי לכתך בתולים", אלא לרבנן, מאי "לא מצאתי לכתך בתולים"?! <"לא מצאתי לכתך כשרי בתולים" { בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב, היינו דכתיב "ואלה בתולי בתי", אלא לרבנן, מאי "ואלה בתולי בתי"?! <"ואלה כשרי בתולי בתי" { בשלמא לר' אליעזר בן יעקב, היינו דכתיב "ופרשו השמלה", אלא לרבנן, מאי "ופרשו השמלה"? <אמר **רבי אבהו**: פרשו מה ששם לה, כדתניא: "ופרשו השמלה" - מלמד שבאין עדים של זה ועדים של זה, ובוררין את הדבר כשמלה חדשה. **רבי אליעזר בן יעקב** אומר: דברים ככתבן: שמלה ממש!

שלח **רבי יצחק בר רב יעקב בר גיורי** משמיה **דרבי יוחנן**: אף על גב שלא מצינו בכל התורה כולה שחלק הכתוב בין ביאה כדרכה לביאה שלא כדרכה למכות ולעונשין, אבל מוציא שם רע, חלק - אינו חייב עד שיבעול שלא כדרכה, ויוציא שם רע כדרכה; כמאן? אי כרבנן, אף על גב דלא בעל! אי כר' אליעזר בן יעקב, (מו"ב) אידי ואידי כדרכה בעינן! <אלא שלח **רב כהנא** משמיה **דרבי יוחנן**: אינו חייב עד שיבעול כדרכה, ויוציא שם רע בכדרכה

משנה: האב זכאי בבתו בקידושיה בכסף בשטר ובביאה. זכאי במציאתה, ובמעשה ידיה, ובהפרת נדריה, ומקבל את גיטה. ואינו אוכל פירות בחייה. נשאת, יתר עליו הבעל, שאוכל פירות בחייה, וחייב במזונותיה, ובפרקונה, וקבורתה. **רבי יהודה** אומר: אפילו עני שבישראל, לא יפחות משני חלילין ומקוננת

גמרא: ובכסף מנלן? <אמר **רב יהודה**: אמר קרא: (שמות כא) "ויצאה חנם אין כסף" - אין כסף לאדון זה, ויש כסף לאדון אחר. ומנו? אביה! {ואימא: לדידה?!> <השתא, אביה מקבל קידושיה, דכתיב: (דברים כב) "את בתי נתתי לאיש הזה" - איהי שקלא כספא?! { ואימא: הני מילי קטנה, דלית לה יד, אבל נערה, דאית לה יד, איהי תקדש נפשה, ואיהי תשקול כספא?!> <אמר קרא: (במדבר ל) "בנעוריה בית אביה" - כל שבח נעורים לאביה

{ ואלא הא דאמר ר' **הונא** אמר **רב**: מנין שמעשה הבת לאביה? שנאמר: (שמות כא) "וכי ימכור איש את בתו לאמה" - מה אמה, מעשה ידיה לרבה, אף בת, מעשה ידיה לאביה - למה לי?! תיפוק ליה מ"בנעוריה בית אביה"!! ~אלא ההוא, בהפרת נדריה הוא דכתיב! וכי תימא: נילף מינה! - ממונא מאיסורא לא ילפינן; וכי תימא: נילף מקנסא! - ממונא מקנסא לא ילפינן; וכי תימא: נילף מבושת ופגם! - שאני בושת ופגם, דאביה נמי שייך ביה! <אלא מסתברא דכי ממעט רחמנא, יציאה דכוותה קא ממעט {והא, לא דמיא הא יציאה להא יציאה - התם, גבי אדון, נפקא לה מרשותיה לגמרי - יציאה דאב, אכתי מחסרה מסירה לחופה <מהפרת נדריה, מיהא, נפקא לה מרשותיה, דתנן: נערה המאורסה, אביה ובעלה מפירין לה נדריה

שטר וביאה -- זמנא לן? <אמר קרא: (דברים כד) "והיתה לאיש אחר" - איתקוש הוויות להדדי

זכאי במציאתה -- (**מז,א**) משום איבה

במעשה ידיה -- זמנלן? <דאמר **רב הונא** אמר **רב**: מנין שמעשה הבת לאב? שנאמר: (שמות כא) "וכי ימכור איש את בתו לאמה" - מה אמה, מעשה ידיה לרבה, אף בת, מעשה ידיה לאביה {ואימא: הני מילי קטנה, דמצי מזבן לה, אבל נערה, דלא מצי מזבן לה, מעשה ידיה דידה הוו!! <מסתברא דאביה הוו, דאי סלקא דעתך מעשה ידיה לאו דאביה, אלא הא דזכי ליה רחמנא לאב למימסרה לחופה, היכי מצי מסר לה?! הא קמבטל לה ממעשה ידיה! { פריך **רב אחאי**: אימא: דיהיב לה שכר פקעתה; אי נמי, דמסר לה בליליא; אי נמי, דמסר לה בשבתות וימים טובים <אלא קטנה, לא צריכא קרא - השתא זבוני מזבין לה - מעשה ידיה מיבעי?! אלא כי איצטריך קרא, לנערה!

בהפרת נדריה -- זמנלן? <דכתיב: (במדבר ל) "בנעוריה בית אביה" ומקבל את גיטה -- זמנלן? דכתיב: (דברים כד) "ויצאה והיתה" -

איתקוש יציאה להוייה

ואינו אוכל פירות בחייה -- תנו רבנן : האב אינו אוכל פירות בחיי בתו. **רבי יוסי ברבי יהודה** אומר : האב אוכל פירות בחיי בתו ; במאי קמיפלגי? <תנא קמא סבר : בשלמא בעל, תקינו ליה רבנן פירי, דאם כן, מימנע ולא פריק, אלא אב, מאי איכא למימר? ! דמימנע ולא פריק? ! בלאו הכי פריק לה! ור' יוסי בר' יהודה סבר : אב נמי מימנע ולא פריק - סבר : כיסא נקיטא עילוה - תיזיל ותפרוק נפשה!

נשאת, יתר עליו הבעל, שאוכל פירות בחייה -- תנו רבנן : כתב לה פירות כסות וכלים, שיבואו עמה מבית אביה לבית בעלה - מתה, לא זכה הבעל בדברים הללו. משום **רבי נתן** אמרו : זכה הבעל בדברים הללו אלימא : בפלוגתא דרבי אלעזר בן עזריה ורבנן קמיפלגי, דתנן : נתארמלה או נתגרשה, בין מן הנשואין בין מן האירוסין, גובה את הכל - **רבי אלעזר בן עזריה** אומר : מן הנשואין, גובה את הכל ; ומן האירוסין, בתולה גובה מאתים, ואלמנה מנה, (**מזב**) שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה ~ למאן דאמר לא זכה, כרבי אלעזר בן עזריה ; ומאן דאמר זכה, כרבנן <לא ! דכולי עלמא כרבי אלעזר בן עזריה! - מאן דאמר לא זכה, כרבי אלעזר בן עזריה ; ומאן דאמר זכה, עד כאן לא קאמר רבי אלעזר בן עזריה אלא מדידה לדידה, שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה, אבל מדידה לדידה, אפילו ר' אלעזר בן עזריה מודי, דמשום איחתוני הוא, והא איחתני להו

וחייב במזונותיה, ובפרקונה, וקבורתה -- תנו רבנן : תיקנו מזונותיה תחת מעשה ידיה, וקבורתה תחת כתובתה, לפיכך בעל אוכל פירות { פירות, מאן דכר שמייהו? ! <חסורי מחסרא, והכי קתני : תיקנו מזונותיה תחת מעשה ידיה, ופירקונה תחת פירות, וקבורתה תחת כתובתה. לפיכך בעל אוכל פירות ; מאי "לפיכך"? <מהו דתימא? מיכל לא נכלינהו - אנוחי ננחינהו - דאם כן, מימנע ולא פריק - קמשמע לן, דהא עדיפא - זימנין דלא מלו, ופריק לה מדידה

{ ואיפוך אנא!! < אמר **אביי** : תיקנו מצוי למצוי, ושאינו מצוי לשאינו מצוי < אמר **רבא** : האי תנא סבר מזונות מדאורייתא, דתניא : (שמות כא) "שארה" - אלו מזונות - וכן הוא אומר : (מיכה ג) "ואשר אכלו שאר עמי"; "כסותה" - כמשמעו ; "עונתה" - זו עונה האמורה בתורה - וכן הוא אומר : (בראשית לא) "אם תענה את בנותי". **רבי אלעזר** אומר : "שארה" - זו עונה - וכן הוא אומר : (ויקרא יח) "איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה"; "כסותה" - כמשמעו ; "עונתה" - אלו מזונות - וכן הוא אומר : (דברים ח) "ויענך וירעיבך". (**מחא**) **רבי אליעזר בן יעקב** אומר : "שארה כסותה" - לפום שארה תן כסותה, שלא יתן לה, לא של ילדה לזקינה, ולא של זקינה לילדה ; "כסותה ועונתה" - לפום עונתה תן כסותה, שלא יתן חדשים בימות החמה, ולא שחקים בימות הגשמים

תני **רב יוסף**: "שארה" - זו קרוב בשר, שלא ינהג בה מנהג פרסיים, שמשמשין מטותיהן בלבושיהן. מסייע ליה לרב הונא, דאמר **רב הונא**: האומר: "אי אפשי אלא אני בבגדי והיא בבגדה", יוציא ונותן כתובה

רבי יהודה אומר: אפילו עני שבישראל, לא יפחות משני חלילין ומקוננת -- מכלל דתנא קמא סבר: הני לא זיהיכי דמי? אי דאורחה, מאי טעמא דתנא קמא דאמר לא? אי דלאו אורחה, מאי טעמא דר' יהודה? לא! צריכא כגון דאורחיה דידה, ולא אורחה דידה - תנא קמא סבר: כי אמרינן "עולה עמו ואינה יורדת עמו", הני מילי מחיים, אבל לאחר מיתה, לא; ורבי יהודה סבר: אפילו לאחר מיתה

אמר **רב חסדא** אמר **מר עוקבא**: הלכה כרבי יהודה

ואמר **רב חסדא** אמר **מר עוקבא**: מי שנשתטה, בית דין יורדין לנכסיו, וזנין ומפרנסין את אשתו ובניו ובנותיו, ודבר אחר

{ אמר ליה **רבינא לרב אשי**: מאי שנא מהא דתניא: מי שהלך למדינת הים, ואשתו תובעת מזונות, בית דין יורדין לנכסיו וזנין ומפרנסין את אשתו, אבל לא בניו ובנותיו, ולא דבר אחר <אמר ליה: ולא שאני לך בין יוצא לדעת ליוצא שלא לדעת?!

; מאי "דבר אחר"? <**רב חסדא** אמר: זה תכשיט <**רב יוסף** אמר: צדקה - מאן דאמר תכשיט, כל שכן צדקה; מאן דאמר צדקה, אבל תכשיט, יהבינן לה, דלא ניחא ליה דתינוול

אמר **רב חייא בר אבין** אמר **רב הונא**: מי שהלך למדינת הים, ומתה אשתו, בית דין יורדין לנכסיו וקוברין אותה לפי כבודו; לפי כבודו, ולא לפי כבודה? ! <אימא: אף לפי כבודו! הא קמשמע לן: עולה עמו, ואינה יורדת עמו, ואפילו לאחר מיתה

אמר **רב מתנה**: האומר: "אם מתה, לא תקברוה מנכסיו", שומעין לו - ; מאי שנא כי אמר? <דנפלי נכסי קמי יתמי { כי לא אמר נמי, נכסי קמי יתמי רמו! ! <אלא האומר "אם מת הוא, לא תקברוה מנכסיו", אין שומעין לו - לאו כל הימנו שיעשיר את בניו ויפיל עצמו על הציבור

משנה: לעולם היא ברשות האב עד שתכנס (**מחב**) לרשות הבעל לנשואין. מסר האב לשלוחי הבעל, הרי היא ברשות הבעל; הלך האב עם שלוחי הבעל, או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל, הרי היא ברשות האב; מסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל, הרי היא ברשות הבעל

גמרא: ; מאי "לעולם"? <לאפוקי ממשנה ראשונה, דתנן: הגיע זמן ולא נישאו, אוכלות משלו, ואוכלות בתרומה - קמשמע לן - "לעולם"

מסר האב לשלוחי הבעל, הרי היא ברשות הבעל; הלך האב עם שלוחי הבעל, או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל, הרי היא ברשות האב;

מסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל, הרי היא ברשות הבעל -- אמר **רב**: מסירתה לכל, חוץ מתרומה. **ורב אסי** אמר: אף לתרומה {איתיביה **רב הונא לרב אסי**, ואמרי לה: **חייא בר רב לרב אסי**: לעולם היא ברשות האב עד שתכנס לחופה <אמר להו **רב**: לאו אמינא לכו לא תיזלו בתר איפכא!! יכול לשנויי לכו: מסירתה, זו היא כניסתה לחופה!

ושמואל אמר: לירושתה. **ריש לקיש** אמר: לכתובתה; "כתובתה", מאי היא? <דאי מתה, ירית לה {היינו דשמואל! <אמר **רבינא**: לומר: כתובתה מאחר, מנה

רבי יוחנן ורבי חנינא דאמרי תרוייהו: מסירתה לכל, אף לתרומה

{מיתיבי: הלך האב עם שלוחי הבעל, או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל, או שהיתה לה חצר בדרך ונכנסה עמו ללין, אף על פי שכתובתה בבית בעלה, מתה, אביה יורשה; מסר האב לשלוחי הבעל, או שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל, או שהיתה לו חצר בדרך ונכנסה עמו לשום נישואין, אף על פי שכתובתה בבית אביה, מתה, בעלה יורשה - במה דברים אמורים? לירושתה! אבל לתרומה, אין אשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה! - תיובתא דכולהו! תיובתא!

{הא גופא קשיא: אמרת: נכנסה עמו ללין - טעמא דללין - הא סתמא, לשם נישואין! ~אימא סיפא: נכנסה עמו לשם נישואין - הא סתמא, ללין! <אמר **רב אשי**: סתמי סתמי קתני - סתם חצר דידה, ללין; סתם חצר דידה, לנישואין

תנא: מסר האב לשלוחי הבעל וזינתה, הרי זו בחנק -- זמנא הני מילי! <אמר **ר' אמי בר חמא**: אמר קרא: (דברים כב) "לזנות בית אביה" - פרט לשמסר האב לשלוחי הבעל {ואימא: פרט שנכנסה לחופה ולא נבעלה!! <אמר **רבא**: אמר לי **אמי**: חופה בהדיא כתיבא: (דברים כב) "כי יהיה נערה בתולה מאורשה לאיש" - "נערה" - ולא בוגרת; "בתולה" - ולא בעולה; "מאורשה" - ולא נשואה ~ מאי "נשואה"? אילימא נשואה ממש, היינו "בתולה ולא בעולה"! אלא לאו, שנכנסה לחופה ולא נבעלה!

(מט, א) ואימא: היכא דהדרא לבי נשא, הדרא למילתא קמייטא!! <אמר **רבא**: ההוא כבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל, דתנא **דבי רבי ישמעאל**: (במדבר ל) "ונדר אלמנה וגרושה כל אשר אסרה על נפשה יקום עליה" - מה תלמוד לומר? והלא מוצאת מכלל אב, ומוצאת מכלל בעל! ~אלא הרי שמסר האב לשלוחי הבעל, או שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל, ונתארמלה בדרך או נתגרשה - היאך אני קורא בה? "בית אביה" של זו או "בית בעלה" של זו? אלא לומר לך: כיון שיצאה שעה אחת מרשות האב, שוב אינו יכול להפר

אמר **רב פפא**: אף אן נמי תנינא: הבא על נערה המאורסה, אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה, והיא בבית אביה ~ בשלמא "נערה" - ולא בוגרת; "בתולה" - ולא בעולה; "מאורסה" - ולא נשואה ~ בבית אביה" למעוטי מאי? לאו למעוטי מסר האב לשלוחי הבעל!

אמר **רב נחמן בר יצחק**: אף אן נמי תנינא: הבא על אשת איש, כיון שנכנסה לרשות הבעל לנשואין, אף על פי שלא נבעלה, הבא עליה הרי זה בחנק - נכנסה לרשות הבעל בעלמא - שמע מינה

משנה: האב אינו חייב במזונות בתו. זה מדרש דרש **רבי אלעזר בן עזריה** לפני חכמים בכרם ביבנה: "הבנים יירשו והבנות יזונו" - מה הבנים, אינן יורשין אלא לאחר מיתת האב, אף הבנות, אין ניזונות אלא לאחר מיתת אביהן

גמרא: במזונות בתו הוא דאינו חייב - הא במזונות בנו, חייב. בתו נמי, חובה הוא דליכא - הא מצוה איכא. זמני מתניתין? לא רבי מאיר, לא רבי יהודה, ולא רבי יוחנן בן ברוקא, דתניא: מצוה לזון את הבנות - קל וחומר לבנים, דעסקי בתורה, דברי **רבי מאיר**. **רבי יהודה** אומר: מצוה לזון את הבנים, וקל וחומר לבנות, משום זילותא. ר' **יוחנן בן ברוקא** אומר: חובה לזון את הבנות לאחר מיתת אביהן, אבל בחיי אביהן, אלו ואלו אינן ניזונין; זמני מתניתין? אי רבי מאיר, הא אמר בנים מצוה; אי רבי יהודה, הא אמר בנים נמי מצוה; אי רבי יוחנן בן ברוקא, אפילו מצוה נמי ליכא! <איבעית אימא רבי מאיר, איבעית אימא ר' יהודה, איבעית אימא רבי יוחנן בן ברוקא - איבעית אימא ר' מאיר, והכי קאמר: האב אינו חייב במזונות בתו, והוא הדין לבנו - הא מצוה בבתו איכא, קל וחומר לבנים. והאי דקתני "בתו", הא קמשמע לן (מטב) דאפילו בתו, חובה הוא דליכא - הא מצוה איכא; ואיבעית אימא ר' יהודה, והכי קאמר: האב אינו חייב במזונות בתו, וכל שכן לבנו - הא מצוה בבנו איכא, וקל וחומר לבנות. והא דקתני "בתו", הא קא משמע לן דאפילו בתו, חובה ליכא; ואיבעית אימא: ר' יוחנן בן ברוקא, והכי קאמר: אינו חייב במזונות בתו, והוא הדין לבנו, והוא הדין דאפילו מצוה נמי ליכא. ואידי דבנות לאחר מיתת אביהן חובה, תנא נמי "אינו חייב"

אמר **רבי אילעא** אמר **ריש לקיש** משום **רבי יהודה בר חנינא**: באושא התקינו שיהא אדם זן את בניו ואת בנותיו כשהן קטנים

זאיבעיא להו: הלכתא כוותיה או אין הלכתא כוותיה? <תא שמע: כי הוה אתו לקמיה **דרב יהודה**, אמר להו: יארוד ילדה, ואבני מתא שדיא? ! כי הוה אתו לקמיה **דרב חסדא**, אמר להו: כפו ליה אסיתא

בצבורא, וליקום ולימא: "עורבא בעי בניה, וההוא גברא לא בעי בניה!" {ועורבא בעי בניה? והכתיב: (תהילים קמז) "לבני עורב אשר יקראו!" <לא קשיא - הא בחיורי, הא באוכמי. כי הוה אתי לקמיה **דרבא**, אמר ליה: ניחא לך דמיתזני בניך מצדקה? ולא אמרן אלא דלא אמיד, אבל אמיד, כפינן ליה על כרחיה, כי הא **דרבא** כפייה לרב נתן בר אמי, ואפיק מיניה ארבע מאה זוזי לצדקה

אמר **רבי אילעא** אמר **ריש לקיש**: באושא התקינן: הכותב כל נכסיו לבניו, הוא ואשתו נזונים מהם {מתקיף לה **רבי זירא** ואיתימא **רבי שמואל בר נחמני**: גדולה מזו אמרו: אלמנתו נזונת מנכסיו - הוא ואשתו מיבעיא? ! דשלח **רבין** באיגרתיה: מי שמת והניח אלמנה ובת, אלמנתו ניזונת מנכסיו; נישאת הבת, אלמנתו ניזונת מנכסיו; מתה הבת, אמר **רבי יהודה בן אחותו של רבי יוסי בר חנינא**: על ידי היה מעשה, ואמרו: אלמנתו ניזונת מנכסיו - הוא ואשתו מיבעיא? ! <מהו דתימא? התם הוא, דליכא דטרח, אבל הכא, נטרח לדידיה ולדידה - קא משמע לן!

;איבעיא להו: הלכתא כוותיה או לית הלכתא כוותיה? <תא שמע, **דרבי חנינא ור' יונתן** הוו קיימי. אתא ההוא גברא. גחין ונשקיה לר' יונתן אכרעיה. אמר ליה ר' חנינא: מאי האי? אמר ליה: כותב נכסיו לבניו הוא, (**נא**) ועשיתינהו לזניה ~ אי אמרת בשלמא, לאו דינא, משום הכי עשינהו. אלא אי אמרת דינא, עשינהו בעי?!

אמר **ר' אילעא**: באושא התקינן: המבזבז, אל יבזבז יותר מחומש. תניא נמי הכי: המבזבז, אל יבזבז יותר מחומש, שמא יצטרך לבריות. ומעשה באחד שבקש לבזבז יותר מחומש, ולא הניח לו חבירו. ומנו? רבי ישבב! ואמרי לה: רבי ישבב, ולא הניחו חבירו. ומנו? רבי עקיבא! אמר **רב נחמן**, ואיתימא **רב אחא בר יעקב**: מאי קרא? (בראשית כח) "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" {והא, לא דמי עישורא בתרא לעישורא קמא? <אמר **רב אשי**: אעשרנו לבתרא כי קמא! אמר **רב שימי בר אשי**: ושמועות הללו מתמעטות והולכות. וסימניך: קטנים כתבו ובזבזו

אמר **רב יצחק**: באושא התקינן שיהא אדם מתגלגל עם בנו עד שתיים עשרה שנה - מכאן ואילך, יורד עמו לחייו {איני! והא אמר ליה **רב לרב שמואל בר שילת**: בציר מבר שית, לא תקביל; בר שית, קביל, וספי ליה כתורא <אין! ספי ליה כתורא - מיהו, אינו יורד עמו לחייו עד לאחר שתיים עשרה שנה <<ואי בעית אימא: לא קשיא - הא למקרא,

הא למשנה. דאמר **אביי**: אמרה לי אם: בר שית למקרא; בר עשר למשנה; בר תליסר לתעניתא מעת לעת - ובתינוקת, בת תריסר

אמר **אביי**: אמרה לי אם: האי בר שית, דטרקא ליה עקרבא ביומא דמישלם שית, לא חי. מאי אסותיה? מררתא דדיה חירותא בשיכרא, נשפייה ונשקיייה; האי בר שתא, דטריק ליה זיבורא ביומא דמישלם שתא, לא חי. מאי אסותיה? אצותא דדיקלא במיא, נשפייה ונשקיייה

אמר **רב קטינא**: כל המכניס את בנו פחות מבן שש, רץ אחריו ואינו מגיעו. איכא דאמרי: חבירו רצין אחריו ואין מגיעין אותו. ותרוייהו איתנהו חליש וגמיר - איבעית אימא: הא דכחיש, הא דבריא

אמר **רבי יוסי בר חנינא**: באושא התקינו: האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה, הבעל מוציא מיד הלקוחות. אשכחיה **רב יצחק בר יוסף** לר' **אבהו**, דהוה קאי באוכלוסא דאושא. אמר ליה: מאן מרה דשמעתא דאושא? אמר ליה: **רבי יוסי בר חנינא**. תנא מיניה ארבעין זימנין, ודמי ליה כמאן דמנחא ליה בכיסתיה

(תהילים קו) "אשרי שומרי משפט, עושה צדקה בכל עת" - וזכי אפשר לעשות צדקה בכל עת?! - דרשו **רבננו שביבנה**, ואמרי לה: **רבי אליעזר**: זה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים. **רבי שמואל בר נחמני** אמר: זה המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו, ומשיאן

(תהילים קיב) "הון ועושר בביתו, וצדקתו עומדת לעד" - **רב הונא ורב חסדא**, חד אמר: זה הלומד תורה ומלמדה, וחד אמר: זה הכותב תורה נביאים וכתובים, ומשאילן לאחרים

(תהילים קכח) "וראה בנים לבניך שלום על ישראל" - אמר **רבי יהושע בן לוי**: כיון שבנים לבניך, שלום על ישראל, דלא אתי לידי חליצה ויבום. **רבי שמואל בר נחמני** אמר: כיון שבנים לבניך, שלום על דייני ישראל, דלא אתי לאינצויי

זה מדרש דרש **רבי אלעזר בן עזריה** לפני חכמים בכרם ביבנה: "הבנים יירשו והבנות יזונו" - מה הבנים, אינן יורשין אלא לאחר מיתת האב, אף הבנות, אין ניזונות אלא לאחר מיתת אביהן -- (נב) יתיב **רב יוסף** קמיה ד**רב המנונא**, ויתיב **רב המנונא** וקאמר: כשם שאין הבנים יורשין אלא מן הקרקע, כך אין הבנות ניזונות אלא מן הקרקע. אווש עליה כולי עלמא: ודשביק ארעא, הוא דירתיה ליה בניה - דלא שביק ארעא, לא ירתי ליה בניה?! < אמר ליה **רב יוסף**: ודלמא כתובת בנין דכרין קאמר מר? אמר ליה: מר, דגברא רבא הוא, ידע מאי קאמינא!

אמר **רבי חייא בר יוסף**: רב זן מחיטי דעלייה

; איבעיא להו: פרנסה הויא, ומאי "עלייה"? מעילו ייא דאב! וכדשמואל, דאמר **שמואל**: לפרנסה שמין באב? או דלמא מזוני ממש הוה, ומאי "עלייה"? מדברים טובים שנאמרו בעלייה! דאמר **רב יצחק**

בר יוסף: בעלייה התקינו שיהו בנות ניוזנות מן המטלטלין

{תא שמע: בידיה **דרבי בנאי** אחוה **דרבי חייא בר אבא** הוו מטלטלין דיתמי. אתו לקמיה **דשמואל**: אמר ליה: זיל, זון! ~מאי? לאו למזוני, וכדרב יצחק בר יוסף סבירא ליה?! <לא! התם לפרנסה הואי, ושמואל לטעמיה, דאמר **שמואל**: לפרנסה שמין באב

הוה עובדא בנהרדעא, ודון דייני דנהרדעא; בפומבדיתא, ואגבי **רב חנא בר ביזנא**. אמר להו **רב נחמן**: זילו, אהדרו! ואי לא, מגבינא לכו לאפדניכו מיניכו!

רבי אמי ורבי אסי סבור למיזן ממטלטלי. אמר להו **רבי יעקב בר אידי**: מילתא דר' יוחנן וריש לקיש לא עבדו בה עובדא, אתון עבדין בה עובדא!?

רבי אלעזר סבר למיזן ממטלטלין. אמר לפניו **רבי שמעון בן אליקים**: רבי! יודע אני בך שאין מדת הדין אתה עושה, אלא מדת רחמנות. אלא שמא יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות

ההוא דאתא לקמיה **דרב יוסף**. אמר להו: הבו לה מתמרי דעל בודיא { אמר ליה **אביי**: אילו בעל חוב הוה, כי האי גוונא מי הוה יהיב ליה מר? ! < אמר ליה: דחזינא לבודיא קאמינא! (**נא, א**) { סוף סוף, כל העומד לגזוז כגזוז דמי! < דצריכא לדיקלא קאמינא!

ההוא יתום ויתומה דאתו לקמיה **דרבא**. אמר להו **רבא**: העלו ליתום בשביל יתומה. אמרי ליה **רבנן לרבא**: והא מר הוא דאמר: ממקרקעי ולא ממטלטלי, בין למזוני, בין לכתובה, ובין לפרנסה! < אמר להו: אילו רצה שפחה לשמשו, מי לא יהיבין ליה?! כל שכן הכא, דאיכא תרתי!

תנו רבנן: אחד נכסים שיש להן אחריות, ואחד נכסים שאין להן אחריות, מוציאין למזון אשה ולבנות, דברי **רבי**. **רבי שמעון בן אלעזר** אומר: נכסים שיש להן אחריות, מוציאין לבנות מן הבנים, ולבנות מן הבנות, ולבנים מן הבנים, ולבנים מן הבנות בנכסים מרובין, אבל לא לבנים מן הבנות בנכסים מועטים; נכסים שאין להן אחריות, מוציאין לבנים מן הבנים, ולבנות מן הבנות, ולבנים מן הבנות, אבל לא לבנות מן הבנים #אף על גב דקיימא לן הלכה כרבי מחבירו, הכא הלכה כרבי שמעון בן אלעזר, דאמר **רבא**: הלכתא: ממקרקעי ולא ממטלטלי, בין לכתובה, בין למזוני, בין לפרנסה

משנה: לא כתב לה כתובה, בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה, מפני שהוא תנאי בית דין. כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים זוז, ולא כתב לה "כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתיך", חייב, שהוא תנאי בית דין. לא כתב לה "אם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאינתו",

ובכהנת "אהדרינך למדינתך", חייב, שהוא תנאי בית דין. נשבית, חייב לפדותה. ואם אמר: "הרי גיטה וכתובתה! ותפדה את עצמה!", אינו רשאי. לקתה, חייב לרפאותה. אמר: "הרי גיטה וכתובתה! תרפא את עצמה!" רשאי

גמרא: זמני? <רבי מאיר היא, דאמר: כל הפוחת לבתולה ממאטים ולאמנה ממנה, הרי זו בעילת זנות. דאי רבי יהודה, האמר: רצה, כותב לבתולה שטר של מאטים, והיא כותבת: "התקבלתי ממך מנה", ולאמנה מנה, והיא כותבת: "התקבלתי ממך חמשים זוז"

{אימא סיפא: כתב לה שדה שוה מנה תחת מאטים זוז, ולא כתב לה: "כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתיך", חייב, שהוא תנאי בית דין ~אתאן לר' יהודה, דאמר: אחריות טעות סופר הוא! דאי רבי מאיר, האמר: אחריות לאו טעות סופר הוא, דתנן: מצא שטרי חוב, אם (נא,ב) יש בהן אחריות נכסים, לא יחזיר, שבית דין נפרעין מהן; אין בהן אחריות נכסים, יחזיר, שאין בית דין נפרעין מהן, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אחד זה ואחד זה, לא יחזיר, שבית דין נפרעין מהן; ורישא ר' מאיר וסיפא ר' יהודה!}

וכי תימא: כולה ר' מאיר היא, ושאני ליה לר' מאיר בין כתובה לשטרי - ומי שאני ליה?! והתניא: חמשה גובין מן המחוררין, ואלו הן: פירות, ושבח פירות, והמקבל עליו לזון את בן אשתו ובת אשתו, וגט חוב שאין בו אחריות, וכתובת אשה שאין בה אחריות ~מאן שמעת ליה דאמר אחריות לאו טעות סופר הוא? רבי מאיר! וקתני: כתובת אשה!

<איבעית אימא ר' מאיר, ואיבעית אימא ר' יהודה - איבעית אימא ר' יהודה - התם, כתבה לי ה' התקבלתי" - הכא, לא כתבה ליה "התקבלתי"; איבעית אימא ר' מאיר - מאי "חייב" דקתני? מן המחוררין!

לא כתב לה "אם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאינתו" -- אמר **אבוב דשמואל:** אשת ישראל שנאנסה, אסורה לבעלה - חיישינן שמא תחלתה באונס וסופה ברצון {איתי ביה רב לאבוב דשמואל: "אם תשתבאי, אפרקינך ואותבינך לי לאינתו" - אישתיק. קרי רב עליה דאבוב דשמואל: (איוב כט) "שרים עצרו במלים וכף ישימו לפיהם" ; מאי אית ליה למימר? <בשבויה הקילו! ולאבוב דשמואל, אונס דשריא רחמנא, היכי משכחת לה? <כגון דקאמרי עדים שצווחה מתחלה ועד סוף. ופליגא דרבא, דאמר **רבא:** כל שתחלתה באונס וסוף ברצון, אפילו היא אומרת "הניחו לו!", שאלמלא לא³ נזקק לה, היא

שוכרתו, מותרת - מאי טעמא? יצר אלבשה

תניא כוותיה דרבא: (במדבר ה) "והיא לא נתפשה" - אסורה - הא נתפשה, מותרת. ויש לך אחרת, שאף על פי שלא נתפשה, מותרת ואיזו? זו כל שתחלתה באונס וסופה ברצון!

תניא אידך: "והיא לא נתפשה" - אסורה - הא נתפשה, מותרת. ויש לך אחרת, שאף על פי שנתפשה, אסורה ואיזו? זו אשת כהן!

אמר רב יהודה אמר שמואל משום רבי ישמעאל: "והיא לא נתפשה" - אסורה - הא נתפשה, מותרת. ויש לה אחרת, שאף על פי שלא נתפשה, מותרת ואיזו? זו שקידושיה קדושי טעות, שאפילו בנה מורכב על כתיפה, ממאנת והולכת לה

אמר רב יהודה: הני נשי דגנבו גנבי, שריין לגובריהו. אמרי ליה רבן לרב יהודה: {והא קא ממטיאן להו נהמא! <מחמת יראה! {והא קא משלחן להו גירי! <מחמת יראה! - ודאי⁴ שבקינהו ואזלן מנפשייהו, אסירן

תנו רבנן: שבויי מלכות, הרי הן כשבויין; גנובי ליסטות, אינן כשבויין {והתניא איפכא! <מלכות אמלכות לא קשיא - הא במלכות אחשורוש, הא במלכות בן נצר; ליסטות אליסטות לא קשיא - הא בבן נצר, הא בליסטים דעלמא {ובן נצר, התם קרי ליה מלך והכא קרי ליה לסטים! <אין! גבי אחשורוש, לסטים הוא; גבי לסטים דעלמא, מלך הוא

ובכה נת "אה דרינך למדינתך", חייב, שהוא תנאי בית דין -- אמר אבוי: אלמנה לכהן גדול, חייב לפדותה, שאני קורא בה "ובכהנת אה דרינך למדינתך"; (נבא) ממזרת ונתינה לישראל, אינו חייב לפדותה, שאין אני קורא בה "ואותבינך לי לאנתו". רבא אמר: כל שאיסור שבייה גורם לה, חייב לפדותה; איסור דבר אחר גורם לה, אינו חייב לפדותה

לימא כתנאי: המדיר את אשתו ונשבית, רבי אליעזר אומר: פודה ונותן לה כתובתה. רבי יהושע אומר: נותן לה כתובתה, ואינו פודה. אמר רבי נתן: שאלתי את סומכוס: כשאמר רבי יהושע "נותן לה כתובתה ואינו פודה", כשהדירה ולבסוף נשבית, או בנשבית ולבסוף הדירה? ואמר לי: לא שמעתי, ונראין דברים שהדירה ולבסוף נשבית, דאי אמרת נשבית ולבסוף הדירה, אתי לאיערומי ~מאי? לאו במדיר אשת כהן קמיפלגי, ואבוי, דאמר כרבי אליעזר, ורבא, דאמר כרבי יהושע? <לא! הכא במאי עסקינן? כגון שנדרה איהי, וקיים לה הוא! - ר' אליעזר סבר: הוא נותן אצבע בין שיניה, ורבי יהושע סבר: היא נתנה אצבע בין שיניה {אי היא נתנה אצבע בין שיניה, כתובה מאי

4 גרסת רש"י "ודאי אי", כלומר וזו פתח, ולפי גרסתנו זו שורוק

עבדתה! } } ותו, "אמר ר' נתן שאלתי את **סומכוס** : כשאמר רבי יהושע "נותן לה כתובתה ואינו פודה", כשהדירה ולבסוף נשבת, או בשנשבת ולבסוף הדירה? ואמר : לא שמעתי" - ואי דנדרה איהי, מה לי הדירה ולבסוף נשבת, מה לי נשבת ולבסוף הדירה? !~אלא לעולם דאדרה איהו, ואביי מתרץ לטעמיה, ורבא מתרץ לטעמיה - אביי מתרץ לטעמיה : אלמנה לכהן גדול, כולי עלמא לא פליגי דחייב לפדותה; ממזרת ונתינה לישראל, כולי עלמא לא פליגי דאינו חייב לפדותה; מדיר אשת כהן נמי, כולי עלמא לא פליגי דחייב לפדותה, דהיינו אלמנה לכהן גדול - כי פליגי במדיר אשת ישראל - רבי אליעזר אזיל בתר מעיקרא, ורבי יהושע אזיל בתר בסוף. רבא מתרץ לטעמיה : אלמנה לכהן גדול, ממזרת ונתינה לישראל, כולי עלמא לא פליגי דאינו חייב לפדותה - כי פליגי במדיר, בין אשת כהן, ובין אשת ישראל. רבי אליעזר אזיל בתר מעיקרא, ורבי יהושע אזיל בתר בסוף

נשבת, חייב לפדותה, ואם אמר : "הרי גיטה וכתובתה! ותפדה את עצמה!" , אינו רשאי -- תנו רבנן : נשבת בחיי בעלה, ואחר כך מת בעלה - הכיר בה בעלה, יורשין חייבין לפדותה; לא הכיר בה בעלה, אין יורשין חייבין לפדותה # **לוי** סבר למיעבד עובדא כי הא מתניתא. אמר ליה **רב** : הכי אמר חביבי : לית הלכתא כי הא מתניתא, אלא כי הא דתניא : נשבת לאחר מיתת בעלה, אין היתומין חייבין לפדותה. ולא עוד, אלא אפילו נשבת בחיי בעלה ואחר כך מת בעלה, אין היתומין חייבין לפדותה, שאין אני קורא בה "ואותבינך לאינתו"

תנו רבנן : נשבת והיו מבקשין ממנו עד עשרה בדמיה - פעם ראשונה, פודה; מכאן ואילך, רצה פודה, רצה אינו פודה. **רבן שמעון בן גמליאל** אומר : (**נב,ב**) אין פודין את השבויין יותר על כדי דמיהם, מפני תקון העולם - הא בכדי דמיהן פודין, אף על גב דפרקונה יותר על כתובתה! } } ורמינהי : נשבת והיו מבקשין ממנו עד עשרה בכתובתה - פעם ראשונה, פודה; מכאן ואילך, רצה פודה רצה אינו פודה. **רבן שמעון בן גמליאל** אומר : אם היה פרקונה כנגד כתובתה, פודה; אם לאו, אינו פודה! <רבן שמעון בן גמליאל, תרי קולי אית ליה

לקתה חייב לרפאותה. אמר : "הרי גיטה וכתובתה! תרפא את עצמה!" רשאי -- תנו רבנן : אלמנה ניזונת מנכסי יתומין - וצריכה רפואה, הרי היא כמזונות! **רבן שמעון בן גמליאל** אומר : רפואה שיש לה קצבה, נתרפאת מכתובתה; שאין לה קצבה, הרי היא כמזונות # אמר **רבי יוחנן** : עשו הקזת דם בארץ ישראל כרפואה שאין לה קצבה

קריביה דרבי יוחנן הוה להו איתת אבא, דהות צריכה רפואה כל יומא. אתו לקמיה דר' **יוחנן**. אמר להו : איזילו קוצו ליה מידי לרופא! אמר

רבי יוחנן: עשינו עצמינו כעורכי הדיינים! #מעיקרא מאי סבר, ולבסוף מאי סבר? מעיקרא סבר: (ישעיהו נח) "ומבשרך לא תתעלם", ולבסוף סבר: "אדם חשוב שאני"

משנה: לא כתב לה "בנין דכרין דיהוו ליכי מינאי אינון ירתון כסף כתובתיך יתר על חולקהון דעם אחוהון", חייב, שהוא תנאי בית דין; "בנין נוקבן דיהוין ליכי מינאי יהוין יתבן בביתי ומיתזון מנכסי עד דתלקחון לגוברין", חייב, שהוא תנאי בית דין; "את תהא יתבא בביתי ומיתזנא מנכסי כל ימי מיגר אלמנותיך בביתי", חייב, שהוא תנאי בית דין. כך היו אנשי ירושלים כותבין. אנשי גליל היו כותבין כאנשי ירושלים. אנשי יהודה היו כותבין: "עד שירצו היורשין ליתן לך כתובתיך" - לפיכך אם רצו יורשין, נותנין לה כתובתה ופוטרינ אותה

גמרא: אמר **רבי יוחנן** משום **רבי שמעון בן יוחאי**: מפני מה התקינו כתובת בנין דכרין? כדי שיקפוץ אדם ויכתוב לבתו כבנו {ומי איכא מידי, דרחמנא אמר ברא לירות, ברתא לא תירות, ואתו רבנן ומתקני דתירות ברתא?! <הא נמי דאורייתא הוא, דכתיב: (ירמיהו כט) "קחו נשים והולידו בנים ובנות. וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תנו לאנשים" - בשלמא בנים - בידיה קיימי - אלא בנתיה, מי קיימן בידיה?! - הא קא משמע לן דנלבשה וניכסה וניתיב לה מידי, כי היכי דקפצי עלה, ואתו נסבי לה!

וועד כמה? <**אביי ורבא** דאמרי תרוייהו: עד לעישור נכסי

{ואימא: דאב לירות, דבעל לא לירות?! <אם כן, אב נמי מימנע ולא כתב! {ואימא: היכא דכתב אב, לכתוב בעל - היכא דלא כתב אב, לא לכתוב בעל?! <לא פלוג רבנן! {בת בין הבנים נמי תירות?! <כנחלה שויה רבנן {בת בין הבנות תירות?! <לא פלוג רבנן! {ותיגבי ממטלטלי?! <ככתובה שויה רבנן! {תטרוף ממשעבדי?! <"ירתון" תנן! {ואימא: אף על גב דליכא מותר דינר?! <במקום דקא מיעקרא נחלה דאורייתא, לא תקינו רבנן!

רב פפא איעסק ליה לבריה בי אבא סוראה. אזיל למיכתב לה כתובתה. שמע **יהודה בר מרימר**. נפק, אתא, איתחזי ליה. כי מטו לפיתחא, הוה קא מפטר מיניה, אמר ליה: ניעול מר בהדאי! (נגא) חזייה דלא הוה ניחא ליה. אמר ליה: {מאי דעתיך? משום דאמר ליה **שמואל לרב יהודה**: "שיננא! לא תיהוי בעבורי אחסנתא, אפילו מברא בישא לברא טבא, דלא ידיעא מאי זרעא נפיק מיניה - וכל שכן מברא לברתא?! - האי נמי, תקנתא דרבנן היא, דאמר **רבי יוחנן** משום **ר' שמעון בן יוחי**! אמר ליה: <הני מילי מדעתיה - לעשויה נמי? אמר ליה: {אטו מי קאמינא לך דעול ועשייה?! "עול ולא תעשייה" קאמינא! <אמר ליה: מעל אי דידי, היינו עשייה! אכפייה ועול.

אישתיק ויתיב. סבר ההוא מירתח רתח. כתביה לכל מאי דהוה ליה. לסוף, אמר ליה: השתא נמי, לא מישתעי מר? ! חיי דמר, לא שביקי מידי לנפשאי! אמר ליה: אי מינאי ידי, אפילו האי נמי דכתבת, לא ניחא לי! אמר ליה: השתא נמי אהדר בי! אמר ליה: שוייה נפשך הדרנא, לא קאמינא!

בעא מיניה **רב יימר סבא מרב נחמן**: מכרה כתובתה לבעלה, יש לה כתובת בנין דכרין או אין לה כתובת בנין דכרין? { *אמר ליה **רבא**: ותבעי לך מוחלת?! } < *אמר ליה: השתא מוכרת קמיבעיא לי, דאף על גב דאיכא למימר זוזי אנסוה, דאמינא: כמאן דקא מחו לה מאה עוכלי בעוכלא - מוחלת מיבעיא?! < *אמר **רבא**: פשיטא לי: מוכרת כתובתה לאחרים, יש לה כתובת בנין דכרין - מאי טעמא? זוזי אנסוה!; מוחלת כתובתה לבעלה, אין לה כתובת בנין דכרין - מאי טעמא? אחולי אחילתא! ~ בעי **רבא**: מוכרת כתובתה לבעלה, כמוכרת לאחרים דמי, או כמוחלת לבעלה דמי? בתר דבעיא, הדר פשטא: מוכרת כתובה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי!

{ מתיב **רב אידי בר אבין**: מתה, אין יורשין של זה ואין יורשין של זה יורשין כתובתה ~ והוינן בה: { *כתובתה מאי עבידתה?! < *ואמר **רב פפא**: כתובת בנין דכרין! ~ ואמאי?! ! הכא נמי, לימא: יצר אנסה! < התם, קנסא הוא דקנסוה רבנן!

יתיב **רבין בר חנינא** קמיה **דרב חסדא**, ויתיב וקאמר משמיה **דרבי אלעזר**: מוחלת כתובתה לבעלה, אין לה מזונות. אמר ליה: אי לאו דקאמרת לי משמיה דגברא רבא, הוה אמינא לך: (משלי יז) "משיב רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מביתו"!

יתיב ר' **נחמן ועולא ואבימי בר רב פפי**, ויתיב **רב חייא בר אמי** גבייהו. אתא ההוא גברא דשכיבא ארוסתו. אמרי ליה: זיל, קבר, או הב לה כתובתה! אמר להו **רב חייא**: { תנינא: אשתו ארוסה, לא אונן ולא מיטמא לה, וכן היא, לא אוננת ולא מיטמאה לו. מתה, אינו יורשה. מת הוא, גובה כתובתה - טעמא דמת הוא - הא מתה היא, אין לה כתובה. מאי טעמא? אמר **רב הושעיא**: שאין אני קורא בה "לכשתנשאי לאחר תטלי מה שכתוב ליכי". כי אתא **רבין**, אמר **ריש לקיש**: ארוסה שמתה, אין לה כתובה. אמר להו **אביי**: זילו אמרי ליה: (**נגב**) שקילא טיבותך, שדיא אחיזרי! כבר תרגמא **רב הושעיא** לשמעתייה בבבל!

"בן נוקבן דיהוין ליכי מינאי יהוין יתבן בביתי ומיתזנן מנכסי עד דתלקחון לגוברין", חייב, שהוא תנאי בית דין -- **רב תני**: "עד דתלקחון לגוברין", **ולוי תני**: "עד דתבגרון" ; ולרב, אף על גב דבגר, ולוי, אף על גב דאינסיב! < אלא בגר ולא אינסיב, אינסיב ולא בגר, דכולי עלמא לא

פליגי - כי פליגי בארוסה ולא בגר. וכן תני לוי במתניתיה: "עד דתבגרן וימטי זמניהון דאינסבן" ותרתי?! - אלא אן תבגרן, אן ימטי זמניהון לאיתנסבא

כתנאי: עד מתי הבת נזונית? עד שתארס! משום **רבי אלעזר** אמרו: עד שתבגר. תני **רב יוסף**: עד דיהוויין; איבעיא להו: הויה דאירוסין או הויה דנישואין? תיקו!

אמר ליה **רב חסדא לרב יוסף**: מי שמיע לך מיניה **דרב יהודה**, ארוסה יש לה מזונות או אין לה מזונות? אמר ליה: משמע לא שמיע לי, אלא מסברא לית לה - כיון דאירסה, לא ניחא ליה דתיתזיל {אמר ליה: אם משמע לא שמיע לך, מסברא אית לה! כיון דלא קים ליה בגוה, לא שדי זוזי בכדי!}

ואיכא דאמרי: אמר ליה: משמע לא שמיע לי - מסברא אית לה - כיון דלא קים ליה בגוה, לא שדי זוזי בכדי {אמר ליה: אי משמע לא שמיע לך, מסברא לית לה - כיון דאירסה, לא ניחא ליה דתיתזיל}

סימן: דגברי שק זרף מאנה ויבמה שניה ארוסה ואנסה

בעו מיניה **מרב ששת**: ממאנת, יש לה מזונות או אין לה מזונות? אמר להו **רב ששת**: תניתוה: אלמנה בבית אביה, וגרושה בבית אביה, ושומרת יבם בבית אביה, יש לה מזונות. **רבי יהודה** אומר: עודה בבית אביה, יש לה מזונות; אינה בבית אביה, אין לה מזונות; **רבי יהודה** היינו תנא קמא! אלא לאו, ממאנת איכא בינייהו, דתנא קמא סבר אית לה, ורבי יהודה סבר לית לה!

בעי **ריש לקיש**: בת יבמה, יש לה מזונות או אין לה מזונות? כיון דאמר מר: כתובתה על נכסי בעלה הראשון, לית לה? או דלמא, כיון דאי לית לה מראשון, תקינו לה רבנן משני, אית לה? תיקו!

בעי **רבי אלעזר**: בת שניה, יש לה מזונות או אין לה מזונות? (**נדא**) כיון דלית לה כתובה, לית לה מזוני? או דלמא, אמה, דעבדא איסורא, קנסוה רבנן - איהי, דלא עבדא איסורא, לא קנסוה רבנן? תיקו!

בעי **רבא**: בת ארוסה, יש לה מזונות או אין לה מזונות? כיון דאית לה כתובה, אית לה? או דלמא, כיון דלא תקינו רבנן כתובה עד שעת נישואין, לית לה? תיקו!

בעי **רב פפא**: בת אנוסה, יש לה מזונות או אין לה מזונות? אליבא **דרבי יוסי ברבי יהודה** לא תיבעי לך, דאמר יש לה כתובה מנה - כי תיבעי לך אליבא דרבנן, דאמרי יצא כסף קנסה בכתובתה. מאי? כיון דלית לה כתובה, לית לה מזוני? או דלמא, כתובה, טעמא מאי? כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה! - והא, לא מצי מפיק לה? תיקו!

"את תהא יתבא בביתי ומיתזנא מנכסי כל ימי מיגר אלמנותיך בביתי", חייב, שהוא תנאי בית דין -- **תני רב יוסף**: "בביתי" - ולא בביקתי - אבל מזוני, אית לה. **מר בר רב אשי** אמר: אפילו מזוני נמי לית לה. ולית הלכתא כמר בר רב אשי

אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: תבעוה להנשא ונתפייסה, אין לה מזונות; והא לא נתפייסה, יש לה מזונות? ! < אמר **רב ענן**: לדידי מפרשא לי מיניה דמר **שמואל**: אמרה "מחמת פלוני בעלי", יש לה מזונות; "מחמת בני אדם שאינן מהוגנין לה", אין לה מזונות

אמר **רב חסדא**: זינתה, אין לה מזונות. אמר **רב יוסף**: כיחלה ופירכסה, אין לה מזונות. מאן דאמר זינתה, כל שכן כיחלה ופירכסה; מאן דאמר כיחלה ופירכסה, אבל זינתה, אית לה; מאי טעמא? יצר אנסה!

ולית הלכתא ככל הני שמעתתא, אלא כי הא דאמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: התובעת כתובתה בבית דין, אין לה מזונות {ולא? ! והתניא: מכרה כתובתה, ומשכנה כתובתה, עשתה כתובתה אפותיקי לאחר, אין לה מזונות - הני אין, אבל תובעת, לא! < הני, בין בבית דין בין שלא בבית דין - תובעת, בבית דין אין - שלא בבית דין, לא

כך היו אנשי ירושלים כותבין. אנשי גליל היו כותבין כאנשי ירושלים. אנשי יהודה היו כותבין: "עד שירצו היורשין ליתן לך כתובתיך" - לפיכך אם רצו יורשין, נותנין לה כתובתה ופוטרין אותה -- אתמר: **רב** אמר: הלכה כאנשי יהודה, ו**שמואל** אמר: הלכה כאנשי גליל. בבל וכל פרוודהא, נהוג כרב; נהרדעא וכל פרוודהא, נהוג כשמואל. ההיא בת מחוזהא דהות נסיבא לנהרדעא. אתו לקמיה ד**רב נחמן**. שמעה לקלה דבת מחוזהא היא. אמר להו: בבל וכל פרוודהא נהוג כרב! אמרו ליה: והא לנהרדעא נסיבא! אמר להו: אי הכי, נהרדעא וכל פרוודהא נהוג כשמואל!

וועד היכא נהרדעא? < עד היכא דסגי קבא דנהרדעא

איתמר: אלמנה, **רב** אמר: שמין מה שעליה, ו**שמואל** אמר: אין שמין מה שעליה. אמר **רב חייא בר אבין**: וחילופה בלקיט. **רב כהנא** מתני: וכן בלקיט. ומנח בה סימנא: יתמא וארמלתא, שלח ופוק. אמר **רב נחמן**: אף על גב דתנן במתניתין כוותיה דשמואל, הלכתא כוותיה דרב, דתנן: אחד המקדיש נכסיו, ואחד המעריך את עצמו, אין לו לא בכסות אשתו, ולא בכסות בניו, ולא בצבע שצבע לשמן, ולא בסנדלים חדשים שלקח לשמן { אמר ליה **רבא** ל**רב נחמן**: וכי מאחר דתנן מתניתין כוותיה דשמואל, אמאי הלכתא כוותיה דרב? ! < אמר ליה: לכאורה, כשמואל רהיטא - כי מעיינת בה, הלכתא כוותיה דרב; מאי טעמא? כי

מחברת יבמות - ד

אקני לה, אדעתא למיקם קמיה - אדעתא למשקל ולמיפק, לא אקני לה

כלתא דבי בר אלישיב הוה קא תבעה כתובתה מיתמי. הוה קא ממטי להו לבי דינא. אמרי: זילא לן מילתא דתיזלי הכי! אזלא לבישתינהו ואיכסתינהו לכוליה מנא. אתו לקמיה **דרבינא**. אמר להו: הלכתא כוותיה דרב, דאמר אלמנה, שמין מה שעליה

ההוא דאמר להו: "נדוניא לברת". זל נדוניא. אמר ר' **אידי בר אבין**: פורנא ליתמי

ההוא דאמר להו: **(נד, ב)** "ארבע מאה זוזי מן חמרא לברת". אייקר חמרא. אמר **רב יוסף**: רווחא ליתמי

קריביה דרבי יוחנן הוה להו איתת אבא, דהוה קמפסדה מזוני. אתו לקמיה **דרבי יוחנן**. אמר להו: איזילו ואמרו ליה לאבוכון דנייחד לה ארעא למזונה. אתו לקמיה **דריש לקיש**. אמר להו: כל שכן שריבה לה מזונות! אמרו ליה: והא רבי יוחנן לא אמר הכי! אמר להו: זילו הבו לה, ואי לא, מפיקנא לכו רבי יוחנן מאונייכו! אתו לקמיה דרבי יוחנן. אמר להו: מה אעשה, שכנגדי חלוק עלי! אמר **רבי אבהו**: לדידי מפרשא לי מיניה דרבי יוחנן: אמר למזונות, ריבה לה מזונות; אמר במזונות, קצץ לה מזונות